

Szkolny Program Profilaktyki

**Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2
im. Bartosza Głowackiego w Krasnymstawie**

*„ ... wychowanie wymaga atmosfery moralnej,
atmosfery wywołującej pozytywne reakcje wychowanka,
który wie, czuje w jakim kierunku ma działać
dla osiągnięcia pewnego stopnia rozwoju psychicznego,
dla wewnętrznej budowy samego siebie... ”*

Maria Grzegorzewska

Rok szkolny 2015/2016

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	3
2.	Cele programu.....	4
3.	Podstawy prawne	5
4.	Diagnoza problemów wychowawczych w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Krasnymstawie	6
5.	Zadania dla poszczególnych organów szkoły i osób, wraz z określeniem osobistej odpowiedzialności realizatorów i uczestników działań profilaktycznych.....	7
6.	Plan działań.....	9
7.	Kierunki działań profilaktycznych.....	16
8.	Przewidywane efekty działań profilaktycznych.....	17
9.	Instytucje wspierające szkołę w podejmowanych działaniach profilaktycznych.....	18
10.	Ewaluacja szkolnego programu profilaktyki	18

I. WPROWADZENIE

Wiek dorastania jest tym okresem życia człowieka, w którym dokonuje się przeobrażenie dziecka w osobę dorosłą. W adolescencji człowiek uzyskuje zdolność do kształtowania własnego życia. Znacząco zmniejsza się rola rodziny, a wzrasta wpływ rówieśników. Coraz większego znaczenia nabierają związki oparte na przyjaźni. Poszerza się również aktywność młodzieży, wskutek wchodzenia w nowe sytuacje i nowe środowiska.

Fazę tę najczęściej charakteryzuje brak integracji. Dlatego jest to czas podatny na zakłócenia i podejmowania zachowań ryzykownych zaburzających prawidłowy rozwój. Szkoła to miejsce w którym powinny być podejmowane intensywne działania profilaktyczne, których głównym celem byłaby ochrona młodego człowieka przed zagrożeniami i reagowanie na nie.

Dla jednoznacznego rozumienia pojęcia profilaktyka przyjmuje się jej następującą definicję:

PROFILAKTYKA – to proces wspomagania uczniów w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników, które blokują prawidłowy rozwój i zaburzają zdrowy styl życia.

1. PROFILAKTYKA PIERWSZORZĘDOWA

to działania mające na celu promocję zdrowia i przedłużanie życia człowieka oraz zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami dysfunkcyjnymi. Szczególnie wyraźnie akcentuje się tutaj budowanie i rozwijanie różnorodnych umiejętności radzenia sobie z wymogami życia, albowiem deficyty w tym zakresie są powszechnie spotykane w populacji osób dysfunkcyjnych. Równie ważne jest dostarczanie rzetelnych informacji, dostosowanych do specyfiki odbiorców.

2. PROFILAKTYKA DRUGORZĘDOWA

Może wyrastać ze świadomości zagrożeń w środowisku szkolnym o pozaszkolnym, obowiązuje tu metoda przesiewowa, obejmuje niektórych uczniów z grupy ryzyka – zastosowanie wczesnych programów profilaktycznych. Ma na celu ujawnianie osób o najwyższym ryzyku dysfunkcyjności oraz pomaganie im w redukcji tego ryzyka (zapobieganie rozwojowi zaburzeń)

3. PROFILAKTYKA TRZECIORZĘDOWA

Prowadzona tylko przez instytucje specjalistyczne, rozumiana jest jako interwencja po wystąpieniu dysfunkcji. Ma ona na celu przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego oraz umożliwienie osobie objętej terapią i rehabilitacją powrotu do społeczeństwa, prowadzenia z nim satysfakcjonującego i społecznie akceptowanego trybu życia, wolnego od patologii.

1. Program profilaktyki w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Krasnymstawie uwzględnia potrzeby rozwojowe uczniów oraz potrzeby wynikające ze specyfiki środowiska szkoły.
2. Profilaktyka w ZSP Nr 2 jest procesem wspierania zdrowia i poczucia własnej wartości oraz przeciwdziałania czynnikom destrukcyjnym
3. Program profilaktyki jest powiązany ze statutem szkoły i Szkolnym Programem Wychowawczym
4. Programem objęto całą społeczność szkolną tzn.:
  - uczniów
  - nauczycieli
  - rodziców

II. CELE PROGRAMU:

1. Dla uczniów:

- wykształcenie umiejętności i postaw , które pozwalają na odroczenie lub zaniechanie prób z używkami
- zapewnienie uczniom bezpiecznych warunków nauki – szkoła przyjazna i wolna od przemocy
- dostarczenie informacji o faktach dotyczących uzależnień oraz konsekwencji związanych z używaniem środków psychoaktywnych, w tym „dopalaczy”
- zwrócenie uwagi na symptomy śmiertelnych chorób (anoreksja, bulimia, HIV/AIDS)
- kształtowanie w uczniu kreatywnej osobowości
- budzenie ciekawości poznawczej
- budzenie zainteresowań
- budowanie
- przeciwdziałanie zachowaniom antyspołecznym i nauka prawidłowych reakcji na ich pojawienie
- kształtowanie postaw empatii, nauka zasad pozytywnego kontaktu i budowania relacji między ludźmi
- kształtowanie potrzeby korzystania z pomocy osób dorosłych w trudnych sytuacjach życiowych
- nabycie umiejętności radzenia sobie ze stresem
- uczenie radzenia sobie z emocjami
- wykształcenie prawidłowej motywacji do podejmowania trafnych życiowych decyzji dających poczucie satysfakcji

2. Dla nauczycieli

- wzrost wiedzy na temat zjawisk związanych z profilaktyką
- wykształcenie systemowego myślenia o profilaktyce
- zdobycie umiejętności diagnozowania problemów w swojej klasie
- zdobycie umiejętności prawidłowego reagowania na pojawiające się sytuacje kryzysowe (współpraca z innymi nauczycielami, psychologiem szkolnym, rodzicami)
- doskonalenie umiejętności tworzenia efektywnych programów wychowawczych

3. Dla rodziców

- uwrażliwienie na problemy wieku dojrzewania ze wskazaniem na problemy z używkami, środkami psychoaktywnymi, „dopalaczami”, z przemocą, z brakiem umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych
- poszerzanie wiedzy poprzez udział w spotkaniach na temat zapobiegania zjawiskom niedostosowania społecznego
- uświadamianie ogromnej roli domu w kształtowaniu prawidłowych postaw młodzieży.
- włączanie rodziców w pracę profilaktyczno-wychowawczą szkoły oraz w działania integrujące społeczność klasową i szkolną.

III. PODSTAWY PRAWNE

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
2. Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989r., ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991r.
3. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty, zwana „ustawą o systemie oświaty” (Dz. U. z 1996r. Nr 67, poz. 329; zm.: z 1996r. Nr 106, poz. 496; z 1997r. Nr 28, poz. 153 i Nr 141, poz. 943; z 1998r. Nr 117, poz. 759 i Nr 162, poz. 1126; z 2000r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 299 i Nr 48, poz.550).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwana „ustawą o wychowaniu w trzeźwości” (zmiany Dz.U. 2013poz. 1563; Dz. U.2014 poz.822 i 1188)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zwana „ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii” (Dz. U. 2012 Nr 124 (zmiany : Dz.U.2015 poz.28)
6. Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, zwana „ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu” (Dz. U. z 1996r. Nr 10, poz. 55; zm. 1997r. Nr 88, poz. 554 i 121, poz. 770; z 1999r. Nr 96, poz. 1107).
7. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2013 poz.532)
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 września 2015 roku dotyczące przeciwdziałania narkomanii
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej o nadzorze pedagogicznym
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.
11. Program ochrony zdrowia psychicznego
12. Narodowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
13. Krajowy program zapobiegania zakażeniom HIV

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW WYCHOWAWCZYCH W ZESPOLE SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 2 IM. BARTOSZA GŁOWACKIEGO W KRASNYMSTAWIE

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 obejmuje uczniów pochodzących z różnych środowisk i wchodzących w różne grupy ryzyka, mających różnego rodzaju problemy edukacyjne. Przeprowadzane ankiety wśród uczniów, nauczycieli oraz rodziców, obserwacja środowiska szkolnego umożliwiły wstępną diagnozę problemów wychowawczych.

Czynniki ryzyka (czynniki oddziałujące na młodego człowieka, warunkujące wystąpienie w przyszłości uzależnienia):

- duża dostępność substancji psychoaktywnych (niskie ceny, gęsta sieć sprzedaży, brak kontroli rynku, promocja, duże zasoby finansowe młodych ludzi),
- wystąpienie uzależnienia lub nadużywania w rodzinie dziecka (modelowanie lub obciążenie genetyczne),
- środowisko społeczne promujące używanie substancji
- pozytywny stosunek rodziny dziecka do używania substancji (również obojętność i przyzwolenie),
- pozytywne oczekiwania dziecka wobec używania substancji
- normy społeczne (obyczaje) promujące używanie substancji,
- konflikty w rodzinie,
- doświadczenie izolacji w dzieciństwie,
- nadpobudliwość i agresja zaznaczona już w dzieciństwie
- grupa rówieśnicza, w której normą są zachowania dysfunkcyjne,
- słaba nauka szkolna i zawężone oczekiwania życiowe,
- wczesna inicjacja (wczesne używanie substancji).

2. Czynniki chroniące (odwrotność czynników ryzyka co do skutku; ich obecność zmniejsza prawdopodobieństwo wystąpienia problemów):

- silna więź z rodzicami,
- zainteresowanie nauką i dobre w niej wyniki,
- angażujące hobby,
- praktyki religijne,
- szacunek dla norm i autorytetów społecznych, osadzenie w szerszej wspólnoty,
- pozytywna grupa rówieśnicza.

Diagnoza dotyczy wstępnego rozpoznania problemów:

- szkoły
- uczniów
- rodziców
- środowiska lokalnego

Diagnozę w szkole przeprowadzono w oparciu o:

- analizę dokumentacji
- obserwacje zachowania uczniów
- rozmowy indywidualne z uczniami, nauczycielami, rodzicami
- konsultacje z dyrektorem szkoły,
- zajęcia profilaktyczne w klasach
- ankiety dla uczniów uwzględniające sytuację społeczną ucznia, badające zagrożenia wśród młodzieży

Diagnoza potwierdziła wstępnie założone obszary zagrożeń występujących w szkole:

1. część młodzieży wagaruje i ucieka z poszczególnych zajęć , co wpływa na osiągnięte wyniki w nauce
2. pojawia się problem agresji, występującej zazwyczaj w formie słownego poniżania i ubliżania innym
3. bez względu na wiek pojawia się nadmierna nieśmiałość lub pewność siebie, co zaburza relacje rówieśnicze
4. młodzież zagrożona jest ryzykiem eksperymentowania z różnego rodzaju używkami: alkoholem, nikotyną, narkotykami, lekami uspokajającymi,
5. zaczyna pojawiać się problem depresji wśród młodzieży, chorób psychicznych, podejmowanie prób samobójczych
6. problem stanowi też brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, eliminowaniem przykrych napięć, zdrowym rozładowaniem stresu

V. ZADANIA DLA POSZCZEGÓLNYCH ORGANÓW SZKOŁY I OSÓB, WRAZ Z OKRESLENIEM OSOBISTEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI REALIZATORÓW I UCZESTNIKÓW DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. Dyrekcja szkoły:

- udziela merytorycznej i organizacyjnej pomocy realizatorom programu
- motywuje uczniów, nauczycieli i rodziców do uczestnictwa w działaniach zapisanych w programie profilaktyki
- premiuje nauczycieli doskonalących się osobowo i profesjonalnie
- zachęca młodzież do uczestnictwa w działaniach profilaktycznych oraz wspiera profilaktykę technicznie i w miarę możliwości finansowo
- powołuje zespół osób współpracujących (przedstawiciel dyrekcji, nauczyciele, rodzice, sponsorzy) zainteresowanych propagowaniem idei profilaktycznych na terenie szkoły

2. Psycholog szkolny:

- przygotowuje projekt Programu Profilaktyki uchwalony przez Radę Pedagogiczną
- udziela merytorycznej i organizacyjnej pomocy realizatorom programu

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

- koordynuje i inicjuje działania profilaktyczne na terenie szkoły
- motywuje uczniów, nauczycieli i rodziców do uczestnictwa w działaniach zapisanych w programie profilaktyki
- prowadzi monitorowanie stanu oddziaływań profilaktycznych i naprawczych
- współpracuje z instytucjami i osobami pomagającymi realizować program

3. Rada Pedagogiczna:

- analizuje przygotowany projekt Programu Profilaktyki
- koryguje i uzupełnia proponowane działania profilaktyczne zarówno pod względem merytorycznym jak i organizacyjnym
- akceptuje i wdraża Szkolny Program Profilaktyczny

4. Wychowawca klasy:

- ustala harmonogram działań w zakresie realizacji zadań Programu Profilaktyki na dany rok szkolny
- współpracuje z dyrekcją, psychologiem, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, nauczycielami uczącymi w klasie

5. Samorząd uczniowski

- organizuje imprezy kulturalno – rozrywkowe na terenie szkoły, które stanowią alternatywną formę spędzania wolnego czasu
- współpracuje z niektórymi organami szkoły szczególnie w zakresie działań dotyczących przestrzegania praw i obowiązków ucznia,
- podejmuje działanie interwencyjne w zakresie wsparcia finansowego dla uczniów znajdujących się w szczególnej trudnej sytuacji materialnej i rodzinnej
- współuczestniczy w organizowanych, środowiskowych działaniach prozdrowotnych (happeningi, konkursy, olimpiady, zebrania)

6. Nauczyciele:

- wykorzystują treści programowe ze swoich przedmiotów i ścieżek edukacyjnych do edukacji z zakresu profilaktyki uzależnień (w tym celu w rozkładach materiału wyeksponują tematy, które będą realizowane w kontekście przyjętych celów wychowawczych szkoły)
- chętni nauczyciele podejmują działania zmierzające do tworzenia autorskich programów profilaktycznych realizowanych w ramach swoich przedmiotów.

7. Pielęgniarka szkolna:

- dba o propagowanie zdrowego trybu życia
- współpracuje z Rada Pedagogiczną w zakresie działań profilaktycznych
- współpracuje z rodzicami w zakresie profilaktyki
- obejmuje opieką uczniów z problemami zdrowotnymi

8. Rodzice

- uczestniczą we wszystkich zebraniach organizowanych przez szkołę
- reagują na każde zaproszenie ze szkoły
- współpracują w tworzeniu programu profilaktyki szkoły
- korzystają z pomocy i wsparcia Rady Pedagogicznej i szkolnej służby zdrowia w zakresie profilaktyki
- opiniują i zatwierdzają Szkolny Program Profilaktyki
- zdobywają wiedzę na temat potrzeb dzieci, zagrożeń wieku dojrzewania i sposobów przeciwdziałania im
- dostarczają wzorów konstruktywnego stylu życia dzieciom
- włączają się aktywnie w życie szkoły

VI. PLAN DZIAŁAŃ

Szczegółowy plan realizacji działań szkolnej profilaktyki – zadania dla Dyrekcji, wychowawców klas, nauczycieli, Rady Pedagogicznej, Samorządu Uczniowskiego, Szkolnej Służby Zdrowia, psychologa szkolnego i Rady Rodziców.

OBSZAR PROBLEMOWY – WAGARY

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialni	Termin
1. Współpraca z policją	-patrole służb na terenie przylegającym do szkoły -udzielanie rodzicom i uczniom informacji o aspektach prawnych opuszczania zajęć	- posiadanie informacji na temat uczniów wagarujących -uświadomienie rodzicom i uczniom niebezpieczeństw związanych z uciezkami z lekcji	Psycholog Wychowawcy	Cały rok
2. Pedagogizacja rodziców	-w czasie zebrań z rodzicami -w czasie rozmów indywidualnych z rodzicami	- współpraca rodziców ze szkołą w przeciwdziałaniu wagarom	Psycholog, Wychowawcy	1 semestr
3.Praca z młodzieżą	- zajęcia z uczniami w czasie godzin wychowawczych -rozmowy indywidualne w celu zwiększenia motywacji do nauki	- uświadomienie zagrożeń występujących podczas wagarów -wrobienie nawyku rezygnacji z wagarów -dostrzeżenie słabych stron uciekania z lekcji	Psycholog, Wychowawcy	Cały rok
4. Rozwijanie zainteresowań	- kółka zainteresowań	- skierowanie aktywności ucznia na „pozytywny tor”	Nauczyciele	Cały rok
5. Pomoc uczniom w sytuacjach trudnych	- pomoc w rozwiązywaniu problemów w szkole a nie ich unikanie	- nabycie umiejętności rozwiązywania problemów	Psycholog, Wychowawcy	Cały rok

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

6. Zaangażowanie uczniów w aktywności szkolne	- udział uczniów w konkursach, przedstawieniach, zawodach, przedsięwzięciach szkoły	- wyrobienie odpowiedzialności za sprawy szkolne -rozwijanie więzi ze szkołą -wzrost poczucia tożsamości jako ucznia szkoły	Opiekun SU, Wychowawcy, Nauczyciele	Cały rok
--	---	---	---	----------

OBSZAR PRBLEMOWY – UZYWANIE WULGARYZMÓW

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialni	Termin
1. Zapoznanie uczniów z pojęciem kultury osobistej	-zajęcia w ramach godzin wychowawczych	- uczeń nazywa i rozróżnia postawy uważane powszechnie za właściwe lub niewłaściwe, dostrzega istotne różnice	Nauczyciele, Wychowawca	Cały rok
2. Rozwijanie umiejętności prawidłowego wyrażania emocji i poprawnego wysławiania się	-zajęcia w ramach godzin wychowawczych „STOP WULGARYZMOM”	- nabycie umiejętności rozpoznawania emocji i radzenia sobie w sposób pozytywny bez użycia przemocy	Psycholog, Wychowawcy	Cały rok
3. Uświadomienie uczniom zjawiska ubożenia języka przez stosowanie wulgaryzmów	- znaczenie stosowania wulgaryzmów przez osoby młode - konsekwencje stosowania wulgaryzmów na co dzień - zajęcia na temat znaczenia poprawności wysławiania się	-uczeń zna mechanizmy używania wulgaryzmów - uczeń dostrzega zagrożenia słownictwa poprzez stosowanie wulgaryzmów	Psycholog, Wychowawcy, Nauczyciele języka polskiego	Cały rok
4. Funkcjonowanie w środowisku szkolnym bez wulgaryzmów	- próba wyszukania własnych sposobów na zastąpienie wulgaryzmów - gazetka szkolna na temat dobrego zachowania się - Konkurs Savoir-vivre	- uczeń wie co to są eufemizmy, umie je zastosować w różnych sytuacjach -uczeń zna zasady poprawnego zachowania się i wysławiania	Nauczyciele języka polskiego Wychowawcy Psycholog	Cały rok

OBSZAR PROBLEMOWY – SUBSTANCJE ODURZAJĄCE

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialni	Termin
1. Dostarczanie informacji o mechanizmach i następstwach wczesnego picia alkoholu, zażywania substancji	-dyskusje na godzinie wychowawczej -filmy, plansze, ulotki -konkurs na plakat -kształtowanie trzeźwych obyczajów poprzez dostarczanie asertywnych	- znajomość realnych konsekwencji wczesnego picia alkoholu, zażywania narkotyków i	Psycholog Wychowawcy Nauczyciele biologii	Cały rok

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

<p>odurzających (dopalacze, narkotyki i palenie papierosów</p>	<p>wzorców oraz ukazanie atrakcyjnego aspektu zdrowego stylu życia -zorganizowanie zajęć dla rodziców na temat sygnałów wskazujących na zażywanie narkotyków -organizacja Światowego Dnia bez papierosa -organizacja zajęć o tematyce profilaktyki alkoholu , nikotynowej , narkotykowej „ALKOHOL? PAPIEROSY? NARKOTYKI? NIE DZIĘKUJĘ!” -udział w Ogólnopolskim Konkursie dla szkół pod nazwą „SZKOŁA WOLNA OD DOPALACZY” organizowanym przez Studium Prawa Europejskiego</p>	<p>palenia papierosów -uświadomienie szkód emocjonalnych, edukacyjnych, zdrowotnych i prawnych wynikających z zażywania substancji odurzających -zwrócenie uwagi na niebezpieczeństwo jakie niesie ze sobą zażywanie dopalaczy – otrzymanie tytułu i dyplomu dla szkoły „Szkoła wolna od dopalaczy”</p>		
<p>2. Zapoznanie uczniów z psychologicznymi aspektami uzależnień</p>	<p>-zajęcia w ramach godzin wychowawczych na temat profilaktyki uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych, leków i Internetu -wykorzystanie treści programowych z: chemii, biologii, fizyki, technologii informacyjnej do edukacji profilaktycznej przeciwko uzależnieniom -realizacja treści programowych z przedmiotów humanistycznych w kontekście przyjętych celów wychowawczych - udział w projekcie „UZALEŻNIENIOM BEHAWIORALNYM MÓWIĘ STOP” organizowanym przez Fundację FIRST</p>	<p>- wiedza na temat szkodliwości używek z różnych dziedzin naukowych -nabycie wiedzy na temat behawioralnych mechanizmów uzależnienia od Internetu, gier, hazardu i zakupów</p>	<p>Nauczyciele przedmiotów, psycholog</p>	<p>Cały rok</p>
<p>3.Zapewnienie uczniom alternatywnych form spędzania wolnego czasu</p>	<p>- organizacja wewnątrzszkolnych zawodów sportowych Szkolnego Dnia Sportu - udział młodzieży w międzyszkolnych zawodach sportowych -organizowanie wycieczek rajdów, biwaków -organizowanie wieczorków klasowych oraz imprez kulturalno-rozrywkowych -umożliwienie korzystania z</p>	<p>- nabycie umiejętności społecznych ułatwiających funkcjonowanie w grupie Stosowanie akceptowanych społecznie sposobów spędzania wolnego czasu - wzajemna</p>	<p>Nauczyciele wychowania fizycznego, Wychowawcy klas, Samorząd Uczniowski, Rada Rodziców, Pracownik biblioteki szkolnej</p>	<p>Cały rok</p>

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

	zasobów biblioteki szkolnej w czytelnicy - uczestnictwo w Szkolnym Klubie Wolontariatu	integracja uczniów i nauczycieli =		
4. Kształtowanie postaw asertywnych wśród uczniów	- zajęcia w ramach godzin wychowawczych na temat umiejętności asertywnego odmawiania	- kształtowanie postawy asertywnego odpięcia presji	Psycholog, Wychowawcy klas	Cały rok
5. Pomoc młodzieży z rodzin z problemem	- zgromadzenie informacji o rodzinach dysfunkcyjnych - pomoc w rozwoju pozytywnego, realistycznego obrazu siebie, swoich możliwości i zdolności u młodego człowieka - umacnianie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez naprawę i ochronę więzi emocjonalnych - zachęcanie rodziców do współpracy - praca indywidualna z uczniem - ukazanie potrzeby kontaktu z zaufanym dorosłym w sytuacjach zagrożenia własnego lub innych .	- nawiązywanie efektywnej współpracy z uczniem i rodzicem - efektywne radzenie sobie ucznia z sytuacjami problemowymi - prawidłowe funkcjonowanie rodziny - rozpoznawanie i akceptacja uczuć - radzenie sobie z sytuacjami trudnymi - modyfikacja niepożądanych zachowań bez stosowania przemocy	Psycholog, Wychowawcy, Rodzice	Cały rok
6. Nawiązanie współpracy z instytucjami świadczącymi pomoc młodzieży	- udział uczniów w prezentacji materiałów informacyjnych (lista telefonów do instytucji świadczących pomoc na stronie szkoły)	- uczeń wie do kogo zwrócić się o pomoc	Psycholog	Cały rok

OBSZAR PROBLEMOWY – ZACHOWANIA AGRESYWNE

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialni	Termin
1. Uświadomienie uczniom odpowiedzialności prawnej	- organizowanie zajęć prowadzonych przez dzielnicowych policji na temat prawnych aspektów odpowiedzialności za czyny karalne - organizowanie apeli szkolnych	- uczeń jest świadomy konsekwencji zachowań agresywnych	Psycholog Wychowawcy Dyrekcja Samorząd Uczniowski	Cały rok
2. Ukazywanie źródeł agresji i sposobów radzenia sobie ze złością	- cykl zajęć w ramach godzin wychowawczych : Program przeciwdziałania agresji i przemocy w szkole; zajęcia na temat cyberprzemocy - praca w grupach (zabawy integracyjne, odgrywanie scenek, burza mózgów, praca w małych grupach,	- uczeń zna definicję agresji, zna przyczyny i skutki zachowań agresywnych - rozpoznaje objawy agresji - zauważa zachowania	Wychowawcy klasy Psycholog	Cały rok

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

	<p>mini-wykłady) -wypełnianie kwestionariuszy i ankiet</p>	<p>agresywne i w sposób konstruktywny reaguje na nie -zna ucznia „ofiara” i „agresora” -zna sposoby radzenia sobie ze złością -wie, gdzie szukać pomocy i jak obronić się w sytuacji zagrożenia</p>		
<p>3.Zapoznanie uczniów z zasadami postępowania szkoły wobec uczniów nie przestrzegających obowiązków szkolnych</p>	<p>- zapoznanie młodzieży ze Statutem Szkoły (prawa i obowiązki uczniów, stosowanie nagród i kar, funkcje Rzecznika Praw Ucznia) -zapoznanie uczniów z PSO - zapoznanie uczniów z WSO i Regulaminem oceniania zachowania</p>	<p>- uczeń zna swoje prawa i obowiązki - uczeń zna zasady oceniania zachowania</p>	<p>Wychowawcy klas</p>	<p>Wrzesień</p>
<p>4.Rozbudzenie wrażliwości młodzieży na potrzeby innych</p>	<p>- organizowanie samopomocy koleżeńskiej w klasach dla uczniów „słabych” -udział w pracach społecznych na rzecz szkoły i środowiska -prowadzenie warsztatów rozwijających empatię oraz odpowiedzialność za innych</p>	<p>- kształtowanie odpowiedzialności za innych -nauka empatii</p>	<p>Psycholog, Wychowawcy klas Opiekun SU</p>	<p>Według potrzeb</p>
<p>5. Praca z nauczycielem</p>	<p>- szkolenie n Radach Pedagogicznych</p>	<p>- doskonalenie umiejętności rozpoznawania i reagowania na zachowania agresywne</p>	<p>Psycholog, Wychowawcy, Dyrekcja Współpraca z policji i PPP</p>	<p>Cały rok</p>
<p>6. Praca z uczniem sprawiającym problemy wychowawcze</p>	<p>- rozmowy indywidualne, interwencje wychowawcze</p>	<p>- uczeń potrafi rozmawiać o emocjach i uczuciach - uczeń pozbywa się negatywnych emocji -uczeń potrafi znaleźć sposób rozwiązania problemu</p>	<p>Psycholog</p>	<p>Cały rok</p>
<p>7. Pedagogizacja rodziców/praca z rodzicem</p>	<p>-spotkania w czasie zebrań -rozmowy indywidualne z rodzicami uczniów sprawiającymi problemy wychowawcze</p>	<p>- -uświadomienie zagrożeń wynikających z rozwijającej się wśród młodzieży agresji -umiejętność reagowania na takie zachowania</p>	<p>Wychowawcy Psycholog Współpraca z policją</p>	<p>Według potrzeb</p>

		-współpraca rodziców ze szkołą w przeciwdziałaniu agresji		
--	--	---	--	--

OBSZAR PROBLEMOWY - STRES SZKOLNY

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialni	Termin
1. Ćwiczenie umiejętności radzenia sobie ze stresem	-zajęcia warsztatowe na temat sposobów radzenia sobie ze stresem : STRES – EFEKTYWNE RADZENIE SOBIE” „JAK WALCZYĆ ZE STRESEM PRZED ROZMOWĄ Z PRACODAWCĄ”	- nabycie umiejętności zapobiegania negatywnym skutkom stresu i redukcję napięcia emocjonalnego	Psycholog Wychowawcy	Cały rok
2. Rozwiązywanie bieżących problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz dydaktycznych	-podejmowanie interwencji w sytuacjach konfliktowych -prowadzenie rozmów profilaktyczno – ostrzegawczych z uczniami grup podwyższonego ryzyka	- rozwiązywanie konkretnych problemów	Wychowawcy Psycholog Dyrektor szkoły	Według potrzeb

OBSZAR PROBLEMOWY – ZABURZENIA DEPRESYJNE

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialni	Termin
1. Propagowanie wiedzy na temat zaburzeń psychicznych wśród młodzieży	- wdrożenie programu „Profilaktyka zaburzeń depresyjnych wśród młodzieży w wieku 16-17 lat organizowanego przez NZOZ DIALOG w Chełmie	- nabycie wiedzy na temat zaburzeń psychicznych pojawiających się w wieku dorastania - wiedza na temat objawów zaburzeń depresyjnych i metod ich zapobiegania	Psycholog	Wrzesień – grudzień
2. Praca z uczniem	- indywidualne rozmowy uczniem mającym problemy emocjonalne -organizacja pogadanek dla uczniów mających problemy z przystosowaniem społecznym, odrzuceniem w grupie, obniżonym nastrojem	- kształtowanie umiejętności konstruktywnego radzenia sobie z emocjami -	Psycholog,	Cały rok

OBSZAR PROBLEMOWY – ZDROWY STYL ŻYCIA

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialni	Termin
1. Prowadzenie działań prozdrowotnych we współpracy z instytucjami	- organizowanie pogadanek dotyczących zdrowego stylu życia z udziałem specjalistów - organizowanie zajęć prowadzonych przez pedagoga PPP - udział w konkursach i olimpiadach -zorganizowanie apelu: „ZDROWIE JEST DLA MNIE WAŻNE”	- uświadomienie uczniom wpływu zdrowego stylu życia na funkcjonowanie organizmu	Wychowawcy V-ce dyrektor Psycholog Nauczyciele biologii	Cały rok
2. Profilaktyka HI/AIDS	- prowadzenie zajęć profilaktycznych -konkurs na plakat :”HIV NIE WYBIERA TY MOŻESZ „ -zorganizowanie apelu na temat ukazania stereotypów wobec osób zarażonych wirusem HIV	- nabywanie wiedzy na temat HIV/AIDS i chorób przenoszonych drogą płciową -kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych -tolerancja wobec osób chorych na AIDS	Psycholog, Nauczyciele	Grudzień
3. Promowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia	- eksponowanie materiałów informacyjno – edukacyjnych w gablotach klasowych SU i szkolnych	- zwiększenie świadomości na temat zdrowego stylu życia i sposobu spędzania wolnego czasu	Wychowawcy Nauczyciele w-f	Cały rok

OBSZAR PROBLEMOWY - ORIENTACJA I PORADNICTWO ZAWODOWE

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialni	Termin
1. Analiza preferencji zawodowych	Planowanie kariery zawodowej –zajęcia w ramach godzin wychowawczych: samopoznanie, analiza cech osobowości, temperamentu, zainteresowań zawodowych planowanie własnych celów zawodowych tendencje na rynku pracy	-poznanie własnych cech osobowości przez ucznia, analiza zainteresowań zawodowych, preferencji zawodowych, mocnych i słabych stron -nabycie umiejętności wyznaczania celów zawodowych	Wychowawcy Psycholog	Cały rok
2.Przygotowanie do wejścia na rynek pracy	- Warsztaty przygotowujące do wejścia na rynek pracy: -mój potencjał drogą do	- nabywanie wiedzy na temat własnego potencjału	Psycholog, Wychowawcy	Styczeń – kwiecień

	sukcesu -metody poszukiwania pracy -moja wizytówka zawodowa -autoprezentacja -sztuka reklamowania siebie rozmowa kwalifikacyjna	zawodowego -Znajomość metod poszukiwania pracy -znajomość reguł panujących na rynku pracy -nabycie umiejętności konstruowania dokumentów aplikacyjnych -nabycie umiejętności prezentowania się i zachowania się na rozmowie z pracodawcą		
3. Praca indywidualna z uczniem	- Prowadzenie porad dla chętnych uczniów w celu opracowania indywidualnej ścieżki kariery zawodowej	- zwiększenie wiedzy na temat własnego potencjału zawodowego, -umiejętne wyznaczanie celów zawodowych i podejmowanie działań do ich realizacji	Wychowawcy psycholog	Cały rok

VII.KIERUNKI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH - METODY PRACY I FORMY DZIAŁAŃ

1. Analiza sposobu realizacji zadań szkoły, wynikających z przepisów prawnych, Statutu Szkoły, Programu Wychowawczego i Nauczania.

Głównym programem jest **Szkolny Program Wychowawczy** (ukazujący cele i strategie wychowawcze), następnie **Szkolny Program Nauczania** (zawierający te treści, które realizowane są w kontekście przyjętych celów wychowawczych).

Szkolny System Oceniania (umożliwiający uczniom monitorowanie własnego rozwoju i branie odpowiedzialności za swoje działania) oraz **Szkolny Program Profilaktyki** (wspomagający kompleksowo wychowanie i nauczanie, tam, gdzie pojawiają się zagrożenia dla rozwoju uczniów, ukierunkowanego na przyjęte cele wychowania).

2. Tak rozumiana profilaktyka będzie działaniem systemowym dostosowanym do potrzeb uczniów oraz realizowanym we współpracy z rodzicami.

3. Program przewiduje:

- zajęcia integracyjne
- zajęcia warsztatowe
- ankiety diagnozujące
- projekcje filmów

- zebrania z rodzicami
- apele szkolne
- pogadanki w klasach
- plakatowanie szkoły
- zebrania nauczycieli
- rozmowy indywidualne wynikające z indywidualnych potrzeb
- organizowanie spotkania z przedstawicielami: policji, straży miejskiej, lekarzy, psychologów
- działania informacyjne
- działania edukacyjne
- działania interwencyjne
- ewaluację działań, która da odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu osiągnięto cel programu

4. Działania szkoły w kierunkach wskazanych w wyniku diagnozy

- a) doskonalenie umiejętności nauczycieli – poszerzanie wiedzy nauczycieli, a przede wszystkim wychowawców klas
- b) stała współpraca z rodzicami w celu zapoznania ich z działaniami szkoły
- c) wzbogacenie biblioteki szkolnej i biblioteczki psychologa w literaturę fachową oraz filmy wideo
- d) organizowanie zajęć edukacyjnych i zajęć z psychologiem w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy
- e) kształtowanie osobowości (doskonalenie umiejętności komunikowania się, podejmowania decyzji, skuteczności uczenia się)
- f) organizowanie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. Dla uczniów

- szybsza i łatwiejsza adaptacja w nowym środowisku szkolnym
- lepsze relacje między uczniami – nauczycielami – rodzicami
- mniejszy wskaźnik agresji, przemocy wśród uczniów
- rozwój umiejętności asertywnych
- rozpoznawanie zagrożeń
- przewidywanie zagrożeń wynikających z przypadkowych kontaktów seksualnych
- świadomość zagrożeń wynikających z uzależnienia od papierosów, alkoholu, narkotyków
- wykształcenie umiejętności radzenia sobie z uzależnieniem i skuteczne szukanie pomocy
- dostrzeżenie walorów zdrowego stylu życia
- skuteczniejsze podejmowanie decyzji w trudnych sytuacjach życiowych
- zwrócenie większej uwagi na dbałość o swoje zdrowie i podejmowanie środków zaradczych w sytuacjach zagrożenia
- lepsze rozpoznanie swoich zdolności i umiejętności (ankiety, testy predyspozycji zawodowych)
- świadomość znaczenia w życiu komunikacji werbalnej i niewerbalnej

- umiejętność zastosowania pożądaných form i norm zachowania się w określonych sytuacjach życiowych
- nabycie sposobów radzenia sobie ze stresem poprzez różne formy i metody

2. Dla rodziców:

- zwiększenie aktywności w udziale życia szkoły
- właściwe rozpoznanie i reagowanie na niepokojące objawy u dzieci
- sięganie po literaturę, która rozszerzy ich zakres wiedzy na temat zagrożeń czyhających na ich dzieci

3. Dla nauczycieli:

- nabycie umiejętności rozpoznawania symptomów brania różnych środków uzależniających
- nabycie umiejętności rozpoznawania agresora i ofiary
- właściwe reagowanie wobec zaistniałego zagrożenia

IX. INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE SZKOŁĘ W PODEJMOWANYCH DZIAŁANIACH PROFILAKTYCZNYCH

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
2. Poradnia Zdrowia Psychicznego
3. Starostwo Powiatowe
4. Powiatowy Urząd Pracy
5. Urząd Miasta
6. Powiatowa Komenda Policji
7. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
8. Zespół Opieki Zdrowotnej
9. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

X. EWALUACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI – PO ZAKOŃCZENIU CYKLU KSZTAŁCENIA

Przebieg pracy profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów i innych obserwatorów służą dalszemu doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można się spodziewać, gdy ewaluacji programu dokonuje się na podstawie systematycznych obserwacji procesu profilaktycznego. Ewaluacja zostaną objęte wszystkie elementy programu, a więc: zastosowane strategie, założone cele, metody osiągnięcia celów oraz osiągnięte wyniki.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja zachowania uczniów
- obserwacja postępów w nauce i zachowaniu
- rozmowy i wywiady z uczniami i rodzicami

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

- wymiana uwag, spostrzeżeń i własnych doświadczeń podczas spotkań szkolnego zespołu wychowawczego
- analiza dokumentów szkolnych: dzienniki, protokoły, plan pracy
- udział uczniów w konkursach i osiągnięcia przez nich wyniki
- frekwencja na zajęciach szkolnych
- udział w zajęciach pozalekcyjnych
- ocena samopoczucia ucznia w szkole
- ankiety prowadzone wśród uczniów, rodziców, nauczycieli
- analiza wytworów pracy uczniowskiej i ich zaangażowanie w działania promujące zdrowy styl życia
- ocena pracy profilaktycznej

Narzędzia ewaluacji:

- ankieta
- obserwacja
- analiza dokumentacji szkolnej
- rozmowa
- wywiad